

{jcomments on}บทสัมภาษณ์ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล

พระองค์ทรงมีรับสั่งว่าอย่าไปเรียไรเขา แล้วพระองค์พระราชทาน พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์มาให้ดำเนินงานจำนวนหนึ่ง เมื่อทำอะไรแล้วให้แจ้งข่าวสารเผยแพร่ให้ประชาชนรู้ และเมื่อเขาศรัทธา เขาก็จะให้เงินมาเอง เราจึงมีวารสารเผยแพร่ออกสื่อเป็นข่าวบ้าง หลังจากที่เราได้รับสั่งในวันนั้น เงินบริจาคเข้ามาตลอด เรียกได้ว่ามีจำนวนเพียงพอ แล้วก็ไม่เคยหยุด ไม่ว่าจะยามวิกฤตหรือไม่ก็ตาม จำนวนเงินที่ได้รับบริจาคก็ยังคงเสียดคงอยู่ตลอด เพราะฉะนั้นคำว่า"ศรัทธา"จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา รวมถึงการพัฒนาและแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ้าแก้ตรงจุดนี้ได้ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

ดังนั้น ต้องพัฒนาคณะและอาศัย "ศรัทธา" การพัฒนาจึงจะประสบความสำเร็จ โดยตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ เป็นต้นมาจนกระทั่งปี ๒๕๔๒ ผมจึงมี ๒ มือถือ มือหนึ่งคือมือของหน่วยราชการ เป็นเลขาธิการ กปร ใช้ของทางราชการ ส่วนมืออีกข้างหนึ่งคือ เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ใช้ของส่วนพระองค์ ดังนั้นหลังจากตั้งมูลนิธิฯ ขึ้นมาแล้วงานจึงไม่สะดุด เนื่องจากมูลนิธิชัยพัฒนา สามารถทำงานได้ ๒๔ ชั่วโมง สามารถส่งเดย์นั้นออกได้เดย์นั้นเลย หรือสามารถออกไปก่อน หรือจะใช้ไปเลยก็ได้ ถ้าทางนี้กระบวนการซ้ำ จะมาใช้ที่หลังก็ยังได้ เพราะฉะนั้น ก็ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานมาก

ผมดำรงตำแหน่งเลขาธิการฯ ทั้ง ๒ แห่ง จนกระทั่งผมเกษียณในปี ๒๕๔๒ จึงแยกสำนักงานมูลนิธิชัยพัฒนาออกมาอยู่ที่สนามเสือป่า แต่ว่างานก็ยังเดินคู่กันไป กล่าวคือ พอมูลนิธิชัยพัฒนาพบกับปัญหาทางโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นโครงการใหญ่ๆ ต้องใช้งบประมาณมาก เราก็จะส่งไปที่ สำนักงาน กปร.ซึ่งจะรับช่วงต่อ ในมุมกลับกัน หากสำนักงาน กปร. พบปัญหาอะไร เช่น ไม่สามารถเบิกงบประมาณได้ทัน แต่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ก็ส่งมาให้มูลนิธิชัยพัฒนา และพระองค์ทรงมีรับสั่งให้ทั้ง ๒ หน่วยงานไปอยู่ด้วยกัน โดยวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๔ เราก็จะย้ายสำนักงานไปอยู่ด้วยกันตรงบริเวณหลังอนุสาวรีย์รัชกาลที่ ๘ เชียงสะพานพระราม ๘

ตลอดช่วงเวลาที่ได้ร่วมงาน ทำให้ได้เรียนรู้อีกอย่างหนึ่งว่า ระหว่างที่พระองค์ทรงงานพัฒนาอยู่นั้น จะทรงสร้างระบบบริหารไปด้วย เป็นสิ่งที่น่าทึ่งที่นักพัฒนาทุกคนควรคำนึงถึงด้วย เช่น การพัฒนาชนบทควรใช้กระบวนการอย่างไร จะต้องสร้างกลไกอะไรบ้างเพื่อให้งานพัฒนาบรรลุผล ดังจะเห็นว่า ทรงให้จัดตั้งมูลนิธิต่างๆโดยแต่ละมูลนิธิมีหน้าที่ต่างกันไป เมื่อเกิดภัยพิบัติ น้ำท่วม ไฟไหม้ หรือสึนามิ มูลนิธิต่างๆเช่น มูลนิธิราชประชานุเคราะห์จะรีบออกไปแจกถุงยังชีพก่อน ช่วงนั้นผมจะไม่เห็นมูลนิธิชัยพัฒนาเป็นข่าวในการให้ความช่วยเหลือ แต่แท้ที่จริงแล้วมูลนิธิชัยพัฒนาได้เริ่มงานแล้วโดยนำทีมลงไปสำรวจเก็บข้อมูลในพื้นที่ และให้ความช่วยเหลือในรายละเอียดในเรื่องอื่นๆที่ทุกคนคาดไม่ถึง เช่น การแจกเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อช่วยเหลือคนในพื้นที่ๆประสบภัย แต่ละคนจะได้รับไม่เหมือนกัน เราต้องศึกษาถึงความต้องการและความจำเป็นของเขาด้วย อาจแจกเมล็ดแตงโมไปสัก ๕ กล่อ่ง สำหรับปลูกไว้ขาย เมล็ดผักบุ้งอีก ๒ กล่อ่ง เมล็ดคะน้าอีก ๒ กล่อ่ง สำหรับปลูกไว้กินและขายเป็นต้น

นอกจากนี้การให้ความช่วยเหลือจะต้องมีการบูรณาการ เห็นตัวอย่างได้ชัดจากเหตุการณ์สึนามิ ในเบื้องต้นต้องสร้างบ้านให้ประชาชนได้อาศัย แต่การสร้างนี้ไม่ใช่สร้างบ้านให้อยู่เท่านั้น ต้นแบบของบ้านที่มูลนิธิชัยพัฒนาวางไว้ สร้างไว้โดยคิดถึงวิถีชีวิตของประชาชนที่เปลี่ยนไปด้วย ซึ่งขณะนี้เหตุการณ์สึนามิผ่านไป กว่า ๖ ปี งานยังไม่สิ้นสุด แต่ยังคงเชื่อมโยงบูรณาการถึงเรื่องการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยได้นำเด็กๆไปฝึกเรียนวิชาการโรงแรม เมื่อจบแล้วให้เขาเข้าบ้าน ๑๐ หลัง มาทำเป็นโฮมสเตย์ ให้เขาจัดระบบบริหารจัดการกันเอง เพื่อยึดเป็นอาชีพอีกทางหนึ่ง โดยเขายังสามารถจับปลาไปขายได้ และเราก็มีโรงงานแปรรูปปิ้งซื้ออยู่ นำมาแปรรูปเป็นกะปิ น้ำปลา ปลาหยอง แสมปลา และสติกปลา ส่งขายโรงแรม เป็นอาชีพต่อเนื่องไปไม่รู้จักจบและครบรอบด้าน

